

Lietuviais esame mes gimę,
Lietuviais turime ir būt!

NAUJOJIOS ZELANDIJOS
LIETUVIS

N. Z. L. B - nės Informacinis Biuletėnis Nr. 20
Leidžia ir redaguoja Krašto Valdyba, 46 Scarborough Tce., Parnell,
Auckland. 1954 m. liepos mėn.

Anei rasto, anei drukos
Mums turėt neduoda.
Tegul, sako, bus Lietuva
Ir tamsi ir juoda.

Pasinaudodami, 1863 m. sukilimu, rusai rado geriausia proga pagreitinti lietuviu tautos surusėjimą. Be įvairiausių vartojamų priemonių tam, spaudos uždriaudimas buvo griesčiausias ir nenaudingiausias mūsų Tautai.

Nežmoniskumo ir bausmės auka buvo lietuviška raidė, kuria uždriaudus, rusai tikėjosi užbaigsią ta, ką jie buvo kardu pradėję.

Tuo metu rusu mokslininkų tarpe iškilo sumanymas subedryti slavų kalbas, kad tokiu būdu būtų artimesnis ir sėkmingesnis kultūrinis bendravimas. Tas buvo pasiūlyta ir Vilniaus gen. gubernatoriui Muravjovui. Buvo sudaryta komisija, kuri turėjo paruošti lietuviškų knygų leidimą rusiškais raidėmis; ir 1864 m. sausio mėn. 1 d. Muravjovo įsakymu lietuviškose mokyklose vadovėliai turėjo būti rusiškais raidėmis. Rusų valdžia ėmėsi žiauriausiu priemoniu įvykdymui šitam planui. 1865 m. Vilniaus gen. guber. Kaufmanas uždriaudė lietuvišką spaudą lotyniškais raidėmis. Tai patvirtino ir Rusijos vidaus ministeris Valūjevas.

Rusai buvo labai nepopulerus tuo-laikinėje Lietuvoje ir toks savivališkas veiksmas sukėlė stiprią reakciją. Lietuviams rusiškas raidynas buvo svetimas, neįprastas ir sunkus skaitymui; tai buvo "velniaraštis" mūsų žmonėms. Nors rusai idėjo ir daug lėšų, tačiau knygos neplito. Mokyklos tuscios, knygų platintojai niekam negalėjo "ipiršti" svetimųjų spausdinių, o tuo labiau religinio turinio. Rezistencija pradėjo plisti ir stiprėti diena iš dienos. Kunigai perspėdami žmones driaudė nuo rusiškų knygų. Noras turėti savo rašta augo; vaikai buvo mokomi lietuviško rašto slapta "vargo mokyklose" arba motinų priėratelio. Lietuviška spauda skaitoma kiekvieno lietuvių, lietuviška maldaknygė kiekvieno pamaldaus žmogaus rankose, nors kiekvienas žinojo, kad ji laukia skaudi bausmė, jei rusų žandaras ras ją turint lietuvišką spausdinį.

Buvo mėginama spausdinti lietuviškas knygas lotyniškais raidėmis Lietuvoje, tačiau šis darbas negalėjo būti tęsiamas. Organizatoriai areštuoti, spaustuves uždarytos. Lietuviai šviesuomeninkai nenuleido rankų; jie pradėjo organizuoti knygų bei laikraščių spausdinimą užsienyje, daugumoje Rytprūsiose. Tačiau svarbiausias darbas ir atsakomiausias buvo knygų atgabenimas - pernešimas per sieną-rubežių ir išplatėjimas Lietuvoje skaitytojams. Kaip tik to pasekoje atsirado mūsų garšieji, pilkieji didvyriai-knygnesiai. Pabrėžiū mūsų, kadangi tik mūsų vienintelė Tauta, kuri, augščiau žiūriame ekanominės ir politinės kryžes metu, davė pasauliui augsto žmoniskumo idealo nešėją, įgyvendytoją. Tai buvo pasiūloje, paprastai lietuviai: be jokių materijaliųjų išskaiciavimų bei mokslo žmones. Jie vardan lietuviško žodžio nešė knygas iš Prūsų, i Lietuvą per audras ir pusnis, pelkes ir raizgynus, per stipriai saugomą sieną, mirdami ant ryšulėlio knygų, kartuvėse savo Gimtinėje ar istremime tolimoje Sibiro žemėje. Žmones, kurie lyg didžiausi nusikaltėliai slapstėsi, bijojo savojo ir svetimo, nes nežinojo, kuris juos išduos žandarams. 40 metų atėmė daug geriausių Lietuvos sūnų ir dukterų; per tą laiką mūsų šviesuominės skaičius būtų padidėjęs daugiaropai ir sudarė išlaidų, kurių sąskaitos būtų padengusios ne vieną naują lietuvišką mokyklą.

Pradžioje knygų turiniai buvo religinio, didaktinio-pamokančio pobūdžio; tačiau po Kražių skerdynių ir kelių didesnių ištremimų, mūsų spauda pradėjo aktyvia kovą prieš rusus.

Šalia aktyviai, slaptai vedamos kovos buvo ieškoma ir legaliai, kelių spaudai atgauti. Buvo kreipiamasi į rusų mokslininkus ir rusiską spaudą, irodant rusiškų raidžių netikslumą lietuvių kalbai. Tuo laiku vakarų Europoje vyraujanti romantizmo srovė taip pat naudingai atsiliepe lietuviškos spaudos atžvilgiu. Spaudos driaudimo metu buvo išleista keleta lietuviškų knygų lotyniškais raidėmis Mokslo ir Švietimo Institute. Užtinkama atsiliėpimu ir nuomonių svetimųjų spaudoje apie spaudos driaudimo žalą lietuviams. Rašyta, kad moksliesiems, lietuviškiems leidiniams rusiskas raidynas netinkamas. Taip pat rusų spaudoje, rusų visuomine pradėjo irodinėti, kad spaudos uždriaudimas, Lietuvoje, neat-siekęs savo tikslo: net dar pablogino visa reikala. Rasta, kad sis per-sekiojimas atnes žalos patiems rusams.

Rusų iškeltos kelios bylos lietuviams dėl lietuviško rasto lotyniškais raidėmis, po ilgo laiko pasiekė Senata. Ir čia rašta, kad is vis nėra tokio ištatimo, kuris driaustu raštus lotyniškais raidėmis. Tuo pasinaudodami rusai rado išelti, nepažeisdami savo prestižo, atšaukti lietuvių spaudos driaudima. Prasidejės rusų-japonų karas pagreitino spaudos laisvės gražinima. Ir 1904 m. gegužės mėn. 7 d. driaudimas buvo atšauktas.

Tuo baigėsi 40 metų trukęs spaudos driaudimas. Mūsų Tautai tas daug kainavo, tačiau priešpaudą sukėlė aktyvų pasipriešinimą, ir lietuviškumo samonės brendimas tapo pagreitintas visoje Tautoje.

Ano meto išvengtas surusiniimo pavojus ir laikotarpis brangios laisvės, nepriklausomybės laikais, parode, kad tikrai mūsų tauta supranta reikšme lietuviškos samonės. Ir to rezultatais mes didžiujames, būdami liudnikais nuveiktu darbu.

Lietuvių Tauta atlaikė surusiniimo akcija tais laikais, tačiau ne-drauginga tauta, kuri po daugelio metų, kad ir pakeitysi savo egzisten-cijos forma, vėl uždejo savo priešpaudos junga atimdami 1940 metais i valstybine nepriklausomybe.

Kenciančioji Lietuva šiandiena nesa didesne priešpauda ir driaudima, negu anuo metu. Lietuviška spauda ir jos kilme yra iš pagrindu keiciama ir naikinama. O laisvame pasaulyje esančių lietuvių tarpe, lietuviška spauda irgi eina Kryžiaus Kelius. Knyga ar laikraštis yra maldaujantiai siūloma kiekvienam tautiečiui, kuris tik retai i tai atkreipia demesi. Mūsų jaunimas sparčiai aklimatizuoja, tolsdami nuo lietuviškos dvasios, knygos ar net kalbos.

Jaunimo nutautejimas yra vienas opiausiu klausimų šiandiena. Apie tai rašoma ir kalbama kiekviename subūvime ir kiekvienu proga ir visi aiškiai matome ir suprantame reikšme ir svarbą išlaikyti lietuviškuma, bet dažniausia mūsų nusivylimui, visi klausymai išsprendžiami vien tik pasikalbėjimais ir nutarimais.

Vardan lietuvių pasišventimo ir aukų spaudos driaudimo metu ir šiandiena kenciančios Tėvynės, lai kiekvienas nors ir mažų, bet konkrečių veiksmų atitinkamai prisideda prie pasipriešinimo Lietuvos surusiniimui - lietuviško, laisvo rasto uždriaudimo.

MŪSU TEVŲ KOVOS IR AUKOS DEL LIETUVIŠKOS KNYGOS YRA TESTAMEN-TINIS IPAREIGOJIMAS VISOMS LIETUVIŲ TAUTOS KARTOMS.

LIETUVIS ORGANIZUOJA IR REMIA SPAUSDINTA LIETUVIŠKĄ ŽODI.

Lietuvių Charta.

" REIKSMINGAS PAMINKLAS SPAUDOS ATGAVIMO SUKAKČIAI "

Siu metu gegužės mėn. 7 d. sukanka 50 metų, kai Didžioji Lietuva atgavo spaudą. Kely i Lietuvos nepriklausomybę tai buvo vienas didžiausių laimėjimų, kuris buvo pareikalavęs 40-ties metų pavojingų itemptų pastangų, kurias Vairžgantas pavadino kova dėl kultūros. Ši lietuvių kova dėl savos spaudos yra vienintelis šitokios rūšies reiškinys pasaulio tautų gyvenime. Todėl suprantama, kad jis šiais metais bus ivairiai minimas gausiu lietuvių organizacijų laisvame pasauly.

Taciau šio svarbaus ivykio minėjimas neturi pasibaigti žodžiais, nes tėvynėje pasilikusieji tautiečiai dėl mūsų kultūros tebekovoja žymiai sunkesnėse aplinkybėse negu spaudos driaudimo metu. Todėl mes, laisvėje gyvenantieji, turime atlikti bent viena bendrą žymų darbą, kuris būtų vertas tiek knygnešiu, tiek šiu dienu nežinomu kovotoju pastangų ir aukų. Mes manome, kad tokiu bendru darbu turėtų būti Vasario 16 Gimnazijos namų galutinis išpirkimas, jos patalpu praplėtimas bei įrengimas su reikalingomis mokslo priemonėmis, kad gimnazija taptų pavyzdingu nuosavos kultūros židiniu, kur geru mokytoju vadovybėje galėtų bresti jaunos lietuviškos sielos - būsimieji kovotojai dėl lietuviškos kultūros ir Lietuvos laisvės. Šitas židinys yra reikalingas ne vien vidurinio mokslo jaunimui. Vasaros atostogų metu, kai gimnazija nedirba, čia galėtų atostogauti lietuvių mokytoju priziurimi pradžios mokyklų lietuviai moksleiviai, kuriems, išbarstytiems po Vokietiją, gresia pavojus nutausti. Kalėdų ar Velykų atostogomis čia galėtų susirinkti lietuviai studentai, studijuoją ivairiuose Europos universitetuose, savo studijų dienoms atlikti pasitarimus lietuvių kultūros klausimais.

Turėdami prieš akis šiuos reikalus ir minimos sukakties svarbą pasiryzome kreiptis i visus lietuvius laisvajame pasauly, prasydami ir ragindami lietuvių organizacijas paskelbti bei pravesti vėju Vasario 16 Gimnazijos namų fondui ir jos pedagoginiams reikalams. Žinome ir suprantame, kad yra ir kitu kultūrinu sumanymu, kuriuos reikia palaikyti. Bet juos visus iš karto remiant, ne vieno negalima tinkamai patenkinti ir ant kojų pastatyti. Norėdami, kad lietuvių kultūros bei švietimo remimas taptų planingas, mes siūlome tą darbą pradėti nuo pilnos visiems lietuviams skirtos gimnazijos, kuri šiais sukaktuviniais metais turi išpirkti savo namus galutinai. Šiam ir kitiems au sciau sumanietiems tikslams pirmiausia ir reiktu skirti žymia dalį aukų nuo šiu metu gegužės iki 1955 metų gegužės.

Kreipdamiesi i visus lietuvius, gerai atsimename, kad žymus skaičius asmenų yra nuosirdžiai suprate bent vienos lietuvių gimnazijos reikšmę ir jos remėju bureliuose atlieka svarbų darbą - jie kas mėnasi sudeda aukų gimnazijos išlaikymui. Taciau šitų tikrųjų gimnazijos ramsčių pastangomis turi ateiti i talką visi lietuviai patriotai ir visi tie, kurie yra iseje viena ar kitą lietuvių mokyklą. Kadangi jos visos buvo išlaikomos čia lietuvių sudėtais mokesčiais čia lietuvių aukomis, todėl ir tu ivairiu lietuvių mokyklų buvę auklėtiniai turi labiau pajusti pareigą negu kiti prisidėti prie lietuvių švietimo. Šitaip bendromis pastangomis ir aukomis turi būti sukurtos salygos neturtingiems, geriems ir gabiems lietuvių jaunuoliams ir jaunuolėms mokytis ir bresti lietuvių kultūrai ir Lietuvai. O tokio lietuviško jaunimo gražus ir didelis burys kaip tik yra sutelktas Vasario 16 Gimnazijoje (Huettenfed b. Lampértheim, Vokietija).

Mes tikime, kad šiu trumpu žodžiu visi lietuviai supras gyva reikala turėti bent viena šitoki nuosava kultūros židinį Europoje, atsimindami, kad kitu tautų iseiviai ir tremtiniai ju čia turi daugiau. Šita židini savo jaunimui mes turime galutinai įrengti šiemet, kad minėdami 50-ties metų spaudos atgavimo sukaktį, galėtume Gryna sazine ištarti knygnešio ir partizano vardys.

pas.: S. Antanaitis, inž. J. Augustaitis, O. Backiene, M. Bajorinas kun. V. Balčiūnas, prof. J. Baltrušaitis, T. A. Bernatonis, J. Glemža, A. Griniuviene, prof. Dr. Z. Ivinskis, kun. A. Keleris, Dr. V. Lickerskis, S. Lozeraitis, Dr. A. Maccina, arch. J. Pajaujįs, Pr. Zunde, prof. S. Zymantas.

JUNKIMES LAISVINIMO TALKON.

Paskutiniame savo posėdije s. m. balandžio 21 d. VLIKas yra priėmęs LITUVOS LAISVINIMO TALKOS nuostatus. Pagrindinis Laisvinimo Talkos nuostatas taip skamba:

" VLIKas, siekdamas pagilinti laisvojo pasaulio lietuviu dalyvavimą Lietuvos laisvinimo darbe ir padėti visiems lietuviams organizuotai isijungti į didžiąją kovą už Lietuvos politinę laisvę, skelbia Lietuvos Laisvinimo Talką ir kviečia dėtis į ją visus laisvojo pasaulio lietuvius ".

Atsidure laisvame pasauly lietuviai yra parode daug meilės ir pasisventimo islaisvinimo darbe.

Rysium su LIETUVOS LAISVINIMO TALKOS nuostatu paskelbimu norima ypatingu budu priminti, jog visi lietuviai, kad ir kur jie bebūtų, turi pajusti, kad gyvename didįjį Lietuvos laisvinimo darbymeči.

Tebūna ateinantieji metai nuo birželio mėn. 15 d. pradedant LIETUVOS REZISTENCIJOS IZADU ATNAUJIMO IR LEMINGU ZYGIU METAI. DIDYSIS LIETUVOS LAISVINIMO TALKOS DARBYMETIS atejo.

Viso laisvojo pasaulio lietuviai kviečiami aktyviai isijungti į šį sventą darbą (URT).

LIETUVOS LAISVINIMO TALKOS NUOSTATAI.

I.

1. VLIKas, siekdamas pagilinti laisvojo pasaulio lietuviu dalyvavimą Lietuvos laisvinimo darbe ir padėti visiems lietuviams organizuotai isijungti į didžiąją kovą už Lietuvos politinę laisvę, skelbia Lietuvos Laisvinimo Talką ir kviečia dėtis į ją visus laisvojo pasaulio lietuvius.

II.

U z d a v i n i a i

2. Lietuvos Laisvinimo Talka

- a) garsina Lietuva tarp svetimsaliu ir eina viešumon mūsų Tėvynės is okupantu islaisvinimo ir jos suverenumo atstatimo sukiais;
- b) daro itakos svetimtauciu spaudai, viesajai opinijai ir vyriausybiu politikai Lietuvos laisvinimui ir jos suverenumo atstatimui palankia kryptimi;
- c) atremia pries Lietuva daromus visokius puolimus;
- d) siekia, kad Lietuvos valstybe būtų visur laikoma nepriklausomu ir pilnateisiu valstybiu seimos nariu, ir
- e) daro visa tai, ka ji savo tikslui siekti pagal vietos salygas ir aplinkybes randa naudinga bei reikalinga padaryti.

III.

O r g a n i z a c i j a

3. Lietuvos Laisvinimo Talką VLIKas paveda vykdyti Užsienio Reikalų Tarnybai.

4. URT sutaria su PLB krasto valdyba kiekviename kraste Lietuvos Laisvinimo Talkos organizacines formas.

Pastaba: 1: Kraštuose, kur jau esama organų, vykdančių Lietuvos Laisvinimo Talkos uždavinius, kaip pvz. JAV-se ALT, Laisvinimo Talka vykdoma sutartinai su to krasto už lietuviu politinę akciją atsakingoms institucijoms.

2: Kraštuose, kur yra Lietuvos diplomatiniai atstovai, Lietuvos Laisvinimo Talka vyksta su ju zinia.

Užsienio Reikalų Tarnyba, skelbdama VLIKo priimtus Lietuvos Laisvinimo Talkos nuostatus, yra pasiryžusi visa kuo padėti, kad REZISTENCI-

JOS METAI praėjusiu kuo sėkmingiausiai.

URT praso visus šiais reikalais kreiptis į ją; bus padedama, kiek tik leis sąlygos. Šiuo metu URT galės aprūpinti šiais naujais leidiniais:

- 1) Baltijos Valstybių patyrimai su Sovietais (vokiečių, prancūzų, ir anglų kalbomis),
- 2) Baltijos Valstybių likimas (prancūzų kalba),
- 3) Lietuvos Katynai (prancūzų kalba).

ELTA

LIŪDNASIS - BAIŠUSIS BIRŽELIS

LIETUVIŲ TAUTA,

uzsigrūdinusį amžių kovose dėl teisės, laisvai ir nepriklausomai gyventi savo tėvų žemėje, vieninga valia siekia savo gyvybę, kalbą, tautines bei valstybines tradicijas išlaikyti, kurti ir ugdyti, kad, savo tautine kultūra visuotinei žmonių giminei pažangai bendradarbiaudama, vykdytu Visagaliai valia ir laisvo žmogaus pašaukimą.

LIETUVIŲ CHARTA.

Bolševikams okupavus mūsų kraštą birželio mėn. 14-toji diena yra irrašyta į Lietuvos Tautos kančių ir aukų istoriją.

Ne mažą mūsų tautą yra pergyvenusi visokių sukretimų - vargo, kančių bei persekiojimų ivairiais laikais, nustodama savo tauriausiųjų sūnų bei dukterų. 1941 metų birželio 14 diena tai iš anksto suplanuotas bolševikų masinis tautos žudimas. Bolševikai atnešė mums besalginę vergiją, kurios tikslas yra ne vien sukomunistinti kraštą - tautą, bet teikia dar didesniu nuodu - visiską tautos sunaikinimą - surusinimą, ir tam pasiekti naudoja visokias priemones: vienus žudo čia pat vietojė, kitus išveža tremtin - atplėšia nuo gimtojo kamieno-krašto. Be to, stengiasi ivairiais būdais išplėsti lietuvišką sielą ir padaryti žmogų jų akli, nesamoningu-bevaliu irankiu. Tuo būdu vienu metu buvo deportuota mirčiai kelios desimtis tūkstančių žmonių. Bet tai tebuvo pirmoji Sovietų Sąjungos pavergtųjų lietuvių kruvinojo kryžiaus kelio stotis. Birželio 14-toji mūsų Tėvynėje kartojasi kiekviena diena ir dabar.

Esantieji krašte, kurie dar yra išlike ir nepasidave nuodijami komunistiniu " roju ", kiekvieną dieną su baime ir nerimu laukia, kada nepasotinama, žiauri komunistų sistema pareikalaus ir jų laisvės ir gyvybės aukos. Manau, nėra tarp mūsų nė vieno, kurio artimieji ir pažįstamieji tarpe nebūtų bolševikų aukomis.

Kiekvienas iš mūsų gerai pamena, kad tomis siaubingomis dienomis stipriai ginkluoti komunistų budeliai šimtais sunkvežimiu trankėsi Lietuvos miestų ir miestelių gatvėmis, krašto plentais ir, vieškeliais, rankindami iš anksto numatytas aukas ir gabeno į gelžinkelio stotis. Vežė nežinioništas lietuvių šeimas, moteris, senelius, vaikus, tarnautojus darbininkus, ūkininkus, mazažemius, bežemius ir t.t. Ir tuo būdu buvo sudaryti komunistinio teroro aukų istisi prekiniai traukinių ešalonai, kuriu užkaltuose vagonuose, civilizuotų tautų istorijoje negirdėtomis priemonėmis, desimtis tūkstančių žmonių buvo išgabenuama miriop - į lavonais nuklotus Rusijos gilumos plotus.

Neseniai paminėjome - prisiminėme tas žiaurias mūsų Tautos kančias, bet to neužtenka, negalima taip lengvai užmiršti nukankintus ar tebekankinamus mūsų artimuosius: - mūsų motinas, žmonas, tėvus, vyrus vaikus, mūsų brolius, mūsų gimines, draugus ir pažįstamus..

Mes tremtiniai - atplėsta žudomo tautos kūno menka dalelytė turėtume dar stipriau, dar galingiau pasiryžti Tėvynės vadavimo darbui ir kovai. Mūsų Tautą, mūsų broliai ir sesės pergyvena didelę tragediją - skausmą. Tegu šis skausmas sustiprina mūsų pastangas Tėvynę išlaisvinti ir išlaikyti gyvą Tautą. Lai laisvės troškimas visus laisvojo pasaulio lietuvius suriša su už Tėvynę kovojančiais, ar genocidiniame

istremime kankinamais ir nukankintais musu broliais i viena gyva nesunaikinama vienalyte Lietuviu Tautos bendruomine.

Cia mes turime sutelkti visas savo jegas ir isminti, nes nuo to priklausys ir musu Tautos gyvybe ir musu ateitis.

Jeigu audra istikus verstu stulpa viena
Is tu, kurie prilauko jusu namo siena,
Namas negrius-is baimes jus neislakstykit
Tik vieton aho stulpa taja pacia diena
Tuo j kita statykit !

(N.Z.L.B. Nepaprasto Suvažiavimo atstovų nutarimu, čia talpinama santrauka V.Procutos referato, skaityto Suvažiavimo metu Wellington'e 1954 m. sausio mėn. 3-čia - 4ta d.)

Atsakingas bendruominės gyvenimas pareikalavo daug laiko ir aukų iš tobulėjancios žmonijos, kol ji susigrupavo į gentis, tautes ir tautas. Šiandieną mes gyvename to grupavimosi tolimesnės vystimosi eigos laikotarpi. Civilizuotos ir kultūringos bendruominės gyvenimas, dabar, yra taip komplikotas ir atsakomingas, kad dalis žmonių yra nepajėgus gyventi tokioje bendruomineje. Pilnametis bendruominės narys - žmogus paveldi atsakingumo pareigas ir perduoda jas ateinančioms kartoms. Jei jis to neatlieka savo laisva valia arba jas pažeidžia yra nepribrendęs gyventi žmonių grupėje - bendruomineje.

Tape atskirti nuo Tautos kamieno fiziškai, lietuviai laisvame pasaulyje susibūre-susiorganizavo į P.L.B.nę, tikslu vieningai ir organizuotai kovoti už Lietuvos nepriklausomybės atgavimą. Kilnūs vadavimo tikslai, daliai garbingos Tautos sūnūs XX-ame šimtmeityje, labai nerealiai, nepelningai skamba, ir pamotės tėvynės, pilnai patenkina jų besočias ir godžias užgaidas. Pažadai, priesaikos, pareigos, garbė ir idėjos, mūsų materijaliniam laikotarpyje, lengvai švaistomi, teoretiniai išsireiškiniai. O leituviu vardas yra naudojamas pagal reikalą. Prisi- taikyti prie vietinių sąlygų yra reikalinga, bet ne kailio pakeitimas. Lietuvoje, pataikūnai svetimiesiems yra kariami laisvės kovotųjų, čia trentyje tokie asmenys atstovauja Lietuvą.

Nepriklausomybės metais, mūsų Tauta parodė pasauliui, kad mes esame lygiagrečiai pajėgus egzistuoti tarpe kitų tautų, ir mūsų Tautos žmoniškasis idealizmas prilygsta kitų tautų fiziškai galybei ar žėnės turtų gausumams.

Kadangi žmogus šiais laikais privalo priklausyti bet kurei bendruominei, tiems tautiečiams, kurie negali apsigalvoti prie ko pritaapti ateitis yra labai liūdna. Jie taps pvergti materijalinės kultūros mašinos, kuri perorganizuoja žmogų į bevalią tos mašinos mechaninę dalį-sraigta. Tačiau praėities sąžinės jausmas, nepilnai užgniauštas, laiks nuo laiko tuos bevalius gyvuosius spaus, kankins ir persekios.

Išsilaikymas lietuvių glūdi ne visiškame užsidaryme, lietuviškos bendruominės ribose, bet glaudžiame bendravime su kitomis bendruominėmis ir pajėgume pasisavinti tų turtų, kurių mūsų Tautai trūksta. Kiekvienas iš mūsų privalo būti pasiruošęs atitiduoti savo dalį "duokles" Lietuvai, nes Ji yra davus mums savo . Būdami susipratę, ištikimi lietuviai, mes pajėgsime buti gerais nariais ir tos bendruominės, kuri yra suteikusi mums laikinąją pastogę ir globą, ir reikalui esant geras lietuvis parodys esąs vertas tos globos.

ŽMOGUS TURI PRIGIMTAJĄ TEISĘ LAISVAI IŠPAŽINTI IR UGDYTI SAVO TAUTYBĘ.

LIEUVIS LIEKA LIETUVIU VISUR IR VISADA.

SPAUDOS VAJUS

N.Z.L.B.Krasto Valdyba savo posėdyje nutarė prisidėti ir vykdyti, kiek sąlygos ir jėgos leis, VLIKo paskelbta Lietuvos Laisvinimo Tarka. Ta proga, apylinkių ir seniūnijų valdybos, prašomos pirmoje eilėje atitinkamai paminėti 50 metų spaudos atgavimo sukaktį, ypač pageidaujama suruosti minejimus. Taip pat Krasto Valdyba skelbia SPAUDOS VAJŲ, laikotarpyje pradedant liepos mėn. 15-ta diena ir baigiant lapkričio mėn. 15-ta diena. Tuo ipareigojama ir prašoma kiekvieną mūsų bendruomenės narį užsisakyti lietuvišką spaudinį - knygą ar laikraštį. Valdyba yra pasiruošusi, vajaus laikotarpyje, užprenumeruoti ar užsakyti ir išsiųsti pinigus tų tautiečių, kurie dėl kokių nors priežasčių patys negalėtų tiesioginiai persiųsti redakcijai. Surinktais duomenimis, Valdyba praneša, su nusivylimu, kad, lietuviai mūsų bendruomenėje, labai silpnai remia lietuvišką spaudą. Be to, nemažas skaičius tautiečių iš vis neskaityto lietuviškos spaudos, net nėra užsiprenumeravę lietuvišką laikraštį. Labai gaila. Todėl dar kartą priminame, vardan lietuviško solidarumo, kiekvienam nariui užsisakyti lietuvišką laikraštį ar knygą, kuris nėra iki šiol tai padaręs. Lietuviška spauda iš Europos, Pietų, Šiaurės Amerikos ir Australazijos lietuviška dvasia ir idejomis išlaikys kiekvieną lietuvių, net sunkiausioje gyvenimo aplinkybėse.

Krasto Valdyba rekomenduoja ir skatina tautiečius užsisakyti Liet. Enciklopediją, kaip svarbią-pagrindinę, reikalingą lietuvišką knygą.

Liet. Enciklopedija, 366 W. Broadway, So., Boston 27, Mass., U.S.A.

Žemiau išvardinama, alfabetinėje eilėje, mūsų periodinės spaudos leidiniai su antrašais:

AIDAI, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N. Y. U.S.A.

ARGENTINOS LIET. BALSAS, Casilla de Correo 303, Buenos Aires, Argen.

AUSTRALIJOS LIETUVIS, 35 Cater Str., Hindmarsh, Adelaide, S. Australia

DARBAS, 636 East Broadway, South Boston 27, Mass., U.S.A.

DIRVA, 6820 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio, U.S.A.

DRAUGAS, 2334 So. Oakley Ave., Chicago 8, Ill., U.S.A.

EGLUTĖ, RFD. 2 Putnam Conn., U.S.A.

EUROPOS LIETUVIS, 2 London Mews, London W.2. Great Britain.

KARYS, 680 Bushwick Ave., Brooklyn 21, N.Y. U.S.A.

KELIVIS, 636 Broadway So. Boston 27, Mass., U.S.A.

LIETUVA, 4 West 57-th Street New York 19, N.Y. U.S.A.

LIETUVIŲ DIENOS, 9204 S Broadway, Los Angeles 3, Calif., U.S.A.

MARGUTIS, 6755 S. Western Ave., Chicago 36, Ill., U.S.A.

MŪSŲ PASTOGĖ, 24 Goodsell Str., St. Peters, Sydney NSW Australia.

NAUJIENOS, 1739 S. Halsfed Str., Chicago 8, Ill., U.S.A.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, 3A-4th Ave., Ville Lesalle, Montreal PQ Canada

SANDARA, 840 W 33-rd Street Chicago 8, Ill., U.S.A.

SANTARVĖ, 18 Melnott Street Rochdale, Gt. Britain.

SEJA, 1023 N. Keystone Ave., Chicago 51, Ill., U.S.A.

SKAUTŲ AIDAS, Box 1003, Station C, Toronto, Ont., Canada.

TEVIŠKĖLĖ, 2313 W. 91 Street, Chicago 20, Ill., U.S.A.

TEVIŠKĖS ZIBURIAI, 941 Dundas Street, W Toronto Ont., Canada.

TREMTIS, 13b Memmingen, Postfach 2, U.S.Zone, Germany

Knygos gaunamos per AUSTRALIJOS LIETUVIŲ arba p. Baltruna, 295 Hoddle Str. Collingwood Vic., Australia.

I Š N. Z. LIETUVIŲ KOLONIJOS GYVENIMO!

Dunedin'as

Ramus škotų sostinės gyvenimas palankiai atsiliepia tenaigyanančių lietuvių tarpe. Savas džiaugsmas, savos asaros kaip ir kiekvienoje šeimoje. 9 šeimos - lyg viena didelė šeima. Padaryti ką nors platesnio visuominėme gyvenime trūksta žmonių. Laukiame kada abi kartos stos drauge į mūsų bendruomenini darbą.

Wellington'as

Sostinėje nieko naujo, ir so mūsų talkininkai. Kai visur taip ir čia mūsų tautiečiai stiprėja ekonomiškai, tuo turima vilties, kad bus nepamiršti ir mūsų visuominiški reikalai.

Wellington'iečiai nepamiršta ir mūsų likusiųjų tautiečių Vokietijoje. Surinkta ir paruošta rūbų siunta.

16-to Vaaario minejimas ivyko p.p. Jarašiu namuose. Jaukioje lietuviskoje atmosferoje p. Ramutienas savo paskaita, tos dienos mintimi, ir Tautos himnas, atitinkamai atžymėjo šios dienos reikšmę mums esantiems tremtyje. Minejimas baigėsi p. Jarašienės paruošta arbatale. Minejime dalyvavo apie 20 mūsų tautiečių.

Dirbdamas uoste susizeidė p. Naručevicius, ir kažkuri laiką nedirbo.

Auckland'as

Geguzės mėn 1 dieną "Lyric" armonistų Soc." suruostame koncerte, Auckland'o miesto salėje, dalyvavo ir mūsų tautinių sokių grupė, vadovaujama p. Raplausko, pasokdama "Kalveli" ir "Rugučius". Be lietuvių čia pasirodė kiniečiai, zelandiečiai ir Samoa saliečiai. Po išpuodingu karingu ir truksmingu tamsiaodžių sokių, kontrastui pasirodė mūsų linksma margaspalvė grupė.

Geguzės mėn pirmą sekmadienį buvo atlaikytos Šv. Mišios už Motina lietuve, Šv. Patrico katedroje. Tuo pra. dėjome geguzines pamaldas į kurias susirinkdavo gražus būrelis lietuvių, kiekviena geguzės mėn. sekmadienį.

14-to Birželio minejimas.

Kiekvienais metais 14-to birželio minejimą ruošia Baltų klubas. Šiais metais 14-to birželio minejimo proga Baltų klubas išleido knygutę angliu kalba - Baltis and their Eclipse. Čia ir nestora knygutė, bet turinga. Ji propagandine knygute plačiai paskleista - išplatinta. Išsiuntinėta N. Z. Vyriausybei, valdžios pareigūnams, parlamento nariams, organizacijoms, mokykloms, bei kit.

Pats minejimas suruostas Y.W.C.A. salėj. Salė labai gražiai buvo išpuošta ir pilnutele žmonių. Be pabaltiečių matėsi naujazelančių ir kitų tautybių.

Plačia ir turininga paskaita angliu kalba skaite p. Šimkus. Buvo atlikta meninė dalis (solo dainos ir choras). Ponia Raudon gražiai paskaitė angliu kalba eilerasti. Buvo perskaityti raštai N. Z. ministerio Pirmininko p. S. Holland ir kitų parlamentarų kad negali dalyvauti šiam minejime. (visi jie gyvena Wellington'e).

Po to sekė kalbos-sveikinimai-uzuojautos. Firmu kalbejo Auckland N. Z. Raudonojo Kryžiaus Pirmininkas, Latvių konsulas ir Y.W.C.A. atsōvė (direktore).

Užbaigiant buvo sugiedoti estų, latvių ir lietuvių himnai.

Auckland'o lietuvių apylinkės Valdyba pasikeitė.

p. G. Procuta tarnojimai (paaukštinimas) iš Auckland'o perkeltas į Hamilton'a, todėl atsisakė iš Valdybos ir eitųjų įdininko pareigų. Kaip pirmas V-bos kandidatas pakviestas p. Raudon.

Valdyba pasiskirstė pareigomis sekanciai: Pirmininkas p. C. Liutikas kasininkas p. A. Mitkevičienė, sekretorius-pavaduotojas p. R. Raudon.

Spaudos atgavimo sukakties minėjimas.

Š.m. liepos mėn. 25 dieną Y.W.O.A. salėj 3 val. po pietų Auckland'o liet. apylinkės V-bos ruošiamas 50-ties metų lietuvių spaudos draudimo atgavimo sukakties minėjimas.

Paskaita skaitys p. Piezaitė (Amerikos lietuvių mokytoja). Taip pat paminės V.L.T.K.O. veikimo dešimtmetį. Pranešimą padarys p. J. Pečiulaitis.

p. Piezaitė padeda lietuviams.

Suaugusių lietuvių grupei dėsto anglų kalbą. Lankytojai labai patenkinti.

Be to, lietuvių sekmadienio mokyklos mokiniams skaitė dvi paskaitas - papasakojo apie Amerikos lietuvių gyvenimą, gamtą, techniką, papročius ir kitą. Iš vaikų pusės buvo patiekta daug klausimų.

Pasaulio Lietuvių Archyvo bendradarbis.

Pasaulio Lietuvių Archyvo Įgaliotinis N. 2-jai pakvieta p. J. Gaigala būti P.L.A. bendradarbiu Auckland'e.

Gastroliuojančių australų cirke "Colt & Bros", akrobato rolę turi lietuvis, Jonas Žilinskas, kuris su cirku lankėsi visuose didesniuose Zelandijos centruose.

Tradicinėme Baltų ruošiamame Joninių pobūvyje, dalyvavo gausus burys lietuvių. Dainos, šokiai ir vėnas linksmų baltų tarpe sudarė jaukią vakaro nuotaiką.

Sveikinimai.

Mūsų nuosirdūs sveikinimai p. p. R. Čiurlioniams, T.M. Spence ir E.A. Varkaliams sulaukusiems sūnų, iš linkime užauginti tauriais jaunuoliais.

p.p. Paukščių šeima persikėlė iš Taurangos į Auckland'a. Gero pasisekimo!

Pakeisti adresai.

p. R. Gopas	201 Hereford Str, Christchu
p. Kazys Rasma	58 Rolleston Str. Wellington
p. Julius Liuba	33 Tasman Str. Wellington.
p. A. Paukstys	24 Grafton Rd. C.I. Auckland
p. M. Kalniskis	6 Fairview Cres. Wellington W.I.
p. R. Adams	100 Corrington Str. New Plymouth
p. Kukikauskas	45 Limbrie Str. Palmerston North.
p. J. Pukas	No 5 Rd. Welcome Bay Rauranga.

Patėfono lietuviškos plokstelės.

N.Z.L.B.-nes prašo ir Auckland'o lietuvių apylinkės Valdyba užsisake lietuviškų patefono plokstelių (muzika, dainos) iš U.S.A. ir Anglijos Plokstelės bus naudojamos lietuviškos muzikos bei dainos propagandai per radio.

Jei kas norėtų užsisakyti lietuviškų patefono plokstelių, galėtų gauti plokstelių katalogus bei jų įgijimo sąlygas, Krašto Valdyboj.

6105

GRAŽI PARAMA VASARIO 16-TOS GIMNAZIJAI VOKIETIJOJE.

Dunedino apylinkės lietuviai gražiai ištesėjo savo pažadus. 16-to vasario šventės proga buvo nutarę paaukoti Vasario 16-tos gimnazijai vienos dienos uždarbi. Visi iki vieno sumokėjo. Malonu, kad toks gražus solidarumas.

D U N E D I N ' A S .

	Sv. Šil.		Sv. Šil.
1. A. Butkus	5	12. Skridulaitis A. jr.	15
2. O. Gerdviliene	1	13. K. Svilainis	2
3. V. Gerdvilis	2	14. S. Svilainiene	1
4. S. Jarkenas	2	15. K. Svilainis jr.	10
5. A. Janciene	1	16. K. Stirblys	2
6. B. Kuzma	2	17. J. Sakalauskas	2
7. M. Kuzmiene	1	18. A. Siuipys	2
8. K. Palaikis	2	19. M. Siuipiene	1
9. R. Raudonikis	2	20. A. Vyčius	1/10
10. Skridulaitis V.	1/18	21. M. Spence-Gerdvilyte	1
11. Skridulaitiene O.	1/5	22. Kuzmaite G.	2

Iš viso: 35 svarai.

VASARIO 16-TOS GIMNAZIJAI AUKAVO AUCKLAND'AS.

	Sv. Šil.		Sv. Šil.
1. S. Pezaitė	5	16. N. Liutikaite	1
2. C. Liutikas	3	17. O. Medziausiene	1
3. A. Vitkecius	3	18. E. Paukstys	1
4. A. Pinkus	3	19. E. Petraskiene	1
5. R. Raudon	3	20. A. Procutiene	1
6. J. Vasiliunas	3	21. U. Reinartiene	1
7. Brinius	2	22. A. Senkus	1
8. M. Cibulkis	2	23. B. Stasevicius	1
9. J. Paplauskas	2	24. D. Stasevicius	1
10. J. Pečiulaitis	2	25. A. Atkocaitis	10
11. J. Jiginskis	2	26. P. Cepulis	10
12. J. Zilinskas	1/13	27. J. Gaigalas	10
13. V. Grigaliunas	1	28. V. Procuta	10
14. F. Vesilovski	1	29. J. Liutikas	7
15. H. Kleiny	1		

Iš viso 46 svarai

TAUTOS FONDUI AUKAVO

- 1. A. Senatorskis 1 sv.
 - 2. M. Page-Senatorskyte 10 šil.
 - 3. T. Almanauskas 3 šil.
- Liet. Raudonam Kryžiui aukavo

- 1. F.J. Jarašiai 1 sv.
- 2. A. Orentaitė 10 šil.
- 3. K. Bėrzinskiene 10 šil.
- 4. A. Zaremba 10 šil.
- 5. V. Slikas 5 šil.

Informacijoms (N.Z. Lietuviui) aukavo:

- 1. S. Duoba 10 šil.
- 2. P.K. Cepuliai 5 šil.

Neujosios Zelandijos Lietuvių Bendruomenės valdybos antrašai.

Pirmininkas - C. Liutikas, 68 Haslett Str. Eden Tec. C.M. Auckland
 Pavaduotojas J. Pečiulaitis, 32 King Str. Grey Lynn Auckland
 Kasininkas V. Grigaliunas, 360 Parnell Rd. Parnell C. 1. Auckland
 Inf. (N.Z. Lietuvis) Red. V. Procuta, 46 Scarborough Tec. Parnell Auckl.
 Sekretorius A. Mitkevicius, 70 Burnley Mt. Albert, Auckland.